

Szerkesztőség:

Arad-és-arádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Bérmonten leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-és-arádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmontenre küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben	Videken
hét napra	postai szállításal
Egy évre . . . 12 frt	Egy évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy hónapra . . . 1	Egy hónapra . . . 1.20
Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.	

Hirdetések díja:

Nyolcz hasábos petitor egyezszi hirdetésnél 6 kr
Minden következőnél 4
Bélyegdíj külön 10
Nyitási sora 35

Magyar hajózás.

Budapest, augusztus 29.

(F.) Magyarország folyamrendszerét nem lehet éppen nagyon kedvezőnek és szerencsésnek mondani. Mert egész folyamrendszerünk csak egy folyamnak, a Dunának rendszere, minden folyónk közvetve vagy közvetlenül a Dunába szakad, s így bizonyos egységszerűség jellemzi folyamrendszerünket az irányra, végcélra nézve. Mig Franciaországban és Spanyolországban a folyók mint a sugarak húzódnak az ország szívéből különböző irányokban az ország határaihoz s ezáltal a vízi utak egy szőlővén minden vidék javára érzetik előnyüket s különösen a kivitelnek szolgálnak alkalmas s olcsó eszközzeül; addig a mi folyóink mind egy irányba törekszenek: a Dunába, s így a vízi közlekedés nálunk az ország nagyobb részére nézve csak annyiban bir fontossággal, amennyiben általában a vízi utak, de a közvetlen hasznát az országnak csak kisebb része élvezi. A ki- és beviteli szállításra nézve természetesen szintén csak egyoldalu eszközül szolgálhat folyamrendszerünk.

Mindazáltal kétségtelen, hogy folyamrendszerünk így is igen nagy értékű forgalmi eszközt képvisel. Mert bizonyos az, hogy a belforgalom tekintetében nevezetes közlekedési utat képez, s hogy a külforgalomban pedig keletre igen nagy horderővel bir a Duna, főképp majd akkor, ha a Vaskapu szabályozása be lesz fejezve.

Es bizony ezen előnyöket korántsem használjuk föl eddig eléggé. Más országokban sokkal kisebb vizet, mint a mieink, a gőzhajózás számára vannak szabályozva és csatornákkal ellátva. Persze mi e tekintetben kissé visszamaradtunk, mert ilyen nagy költségű technikai munkálatokra sokkal több pénz kell, mint amennyi nekünk van, s általában a technikai haladás tekintetében csak a legutóbbi évtizedekben kezdünk európai színvonalra emelkedni.

Nálunk csak a Dunán van a gőzhajózás és a Tiszán Szolnoktól Titeg, a Szárván Sziszek és Zimony között, s a Drávan Eszékig, azonkívül van még gőzhajózás a Ferenczcsatornán, no meg a Balatonon. Mindezek közt forgalmi jelentősége voltaképpen csak a dunai és a szárai hajózásnak van, s a tisztainak Szeged és Eszék között.

Pedig hát mily nagy folyók vannak ezeken kívül, melyeken sok sok milliót érő fölhasználatlanul és kiaknázatlanul kárba vész. Ott a Szamossal egyesült Tisza, mely Ujlaktól hajózható volna; ott a Murával egyesült Dráva, mely holt víz a leggazdagabb dunántúli és horvát megyék közt; a Küküllővel egyesült Maros nem hord gőzhajót a hátán Gyulafehérvár és Szeged között; a hosszú Vág csak tutajozásra szolgál s a Temes s az egyesült Körös csak áradásokat okoznak.

Es még a létező hajózás is teljesen idegen kezekben van a Dunagőzhajózási társaság kezeiben.

A kereskedelmi miniszternek csak egynehány gőzhajója és vontatója van, melyeket a magyar államvasutakkal kapcsolatban alkalmaz. De ez, miként tudjuk, csak bevezetés, mert a kereskedelmi miniszter, ki minden téren nagyot és hatalmasat hoz létre, ebben is nagy akcióra készül. Mire a Vaskapu megnyílik, Baross Gábor kirohanásra kész hajóhadat készít, melylyel az Al-Dunát kereskedelmileg okkupáljuk. Lesznek hajóink, melyek a magyar államvasutaktól átvett árut, terményt Bécs mellett elszállítják Németországba. Újvidék lesz a déli kereskedelmi gőcpont; földrajzi helyzete a Duna s Tisza között középen, a Dráva torkolatában, erre a fontos szerepre predestinálják.

Azért mondtuk, hogy Baross Gábor nagy akcióra készül a magyar hajózás tekintetében, mert hisz köz tudomásu, hogy a költségvetésbe föl vett nagyobb évi összeget egy magyar hajóraj létrehozására; és mert legujabban ismét nagy lépést tett Baross Gábor, amennyiben az állami kedvezményekkel fölállított iparbanktól a miniszter most azt kívánja, hogy Ujpesten csináljon olyan hajógyárat, mely magyar hajókat építsen.

Igen örvendünk, hogy az új bank első vállalata ily jelentős, hazafor, s kívánjuk a vállalat s a bank virágzását, ami ügyes és lelkiismeretes vezetés mellett bizton várható.

A magyar folyamhajózás pedig Baross Gábornak vaskezű támogatása mellett a megkorhadott Dunagőzhajózási társaságtól vissza fogja szerezni magyar folyóinkat.

A függetlenségi párt bajai. Ellenzéki lapokban olvassuk a következő nyilatkozatot: A török-szentmiklósi kerületet betárazva, csak későn vehettem tudomást a

Lajos-napi beszámolókról s így arról is, hogy Ugron Gábor képviselőtársam Kecskeméten így nyilatkozott: „Reményem, hogy lesz annyi férfiú bátorság azon kevesekben, akik ezen — az 1849-diki — elveket vallják, éppen úgy, mint Herman Ottóban, ki előttem kalapot emelelt, hogy nyílt őszinteséggel bevallják álláspontjukat. Minthogy nekem nincsen tudomásom arról, hogy én az 1849-es elveknek bármely ágazatát eddig programmszerűen kifejtettem s azoknak alapján magamnak a magyar közéletben helyet követeltem volna, kérem kell Ugron Gábor képviselőtársamat, türtőztesse magát a kalaplevélvesséssel addig, amíg én szívesem és jónak látom azt, hogy neki is tetsző lépést tegyen. En ny Szegeden mint Török-Szent-Miklóson is 1874-es függetlenségi programot adtam, így iratkoztam be a pártkörbe s így számolok be most kerületemben. Pusztagyenda, 1890. aug. 27. Herman Ottó.

Narva után.

(Politikai tudósítónktól.)

Bécs, augusztus 29.

Az örök barátság és szívélyes egyetértés minden külső jelei dacára úgy látszik, hogy a narvai és peterhofi császártalálkozás egy csakhamar bekövetkező szakítás tüneteivel végződött.

A „Moskauer Zeitung”, mely tudvalevőleg a pétervári kabinet német organumaként szerepel, legutolsó vezércikkében azon császári ukáz elemzésével foglalkozik, melylyel az idegen tiszteknek orosz hadi szolgálatba lépésére vonatkozó összes rendeletek és szabályok hatályon kívül helyeztetnek.

Eme rendeletek 513—315. cikkelyei megállapították egyebek közt, hogy külföldi tisztek, kik koronás fők hadseregében szolgáltak, eddigi rangfokozatukban, a többi tisztek pedig egy ranggal alacsonyabban vétetnek át; — e mellett azonban az állampolgárságot illetőleg semmiféle korlátozást nem foglalt magában a törvény. Még az orosz nyelv ismeretét sem kívánták, amely pedig általános szolgálati nyelv az orosz hadseregben.

A szóban levő császári ukáz minden kételyt kizáró határozottsággal elrendeli, hogy orosz tiszt csak az lehet, aki Oroszországban született.

Tehát nem elég, ha valaki naturalizáltja magát, orosz alattvaló lesz, vagy felveszi az orthodox vallást; csakis a születés adja meg a jogot az orosz hadseregbe való belépésre. Az a külföldi, aki orosz alatt-

való lett, csak „volt tiszt”-je marad ama hadseregnek, melyben szolgált.

Miután az idegen tisztek belépése orosz szolgálatba most el van hátrítva, — mondja a „Moskauer Zeitung” — ideje volna azokra is némi figyelmet fordítani, akik különböző módon s elnevezés alatt szabadságolva vannak, kereskedelmi s ipari üzleteket folytatnak nálunk s évekig tartózkodnak itt. Oroszország ismerete s az orosz hadsereggel való megismerkedés által ez emberek, ha hazájukba visszatérnek és ott ismét belépnek a hadseregbe, nagy szolgálatokat tettek hazájuknak a mi költségünkre. Így a „Moskauer Zeitung”.

Magától értendő, hogy ez utóbbi megjegyzés az Oroszországban tartózkodó számos német katonatiszt eltávolítását célozza, mely gondlattal már régóta foglalkoznak az orosz hadsereg pánszláv köréi, és különös, hogy a czár ezen eszméje éppen a narvai és peterhofi fényes ünnepnek és katonai szemlék után nyilvánul.

A „Russkij Invalid”, mely legelőször közölte a fenti ukázt, nem tesz további megjegyzést.

E közleménynek, melylyel a „Moskauer Zeitung” lepett meg bennünket, nagy fontosságát letagadni egyenlő volna a két császár találkozásának következményeinek teljes ignorálásával.

A hadgyakorlatok.

Az ideai hadgyakorlatok sorát a tizenegyedik hadtest nyitja meg Vöcklabruck környékén. A városkában, mint az „O. E.” táviratilag jelenti, nagy előkészületeket tettek a király és az udvar fogadtatására. Bauer b. közös hadügyminiszter Welsersheimb gr. osztrák honvédelmi miniszterrel tegnap este érkeztek meg. A hadtest gyakorlataira, melyek a legközelebbi napokban a Felsége jelenlétében tartatnak meg, pénteken reggel óta számos csapat vonult át a zászlódiszban álló városban Timelkammba a hadtestparancsnokság színhelyére. Pauthon helytartó és Achleuthner apát tartományi főnök délelőtt 10 órákor szintén Vöcklabruckba érkeztek. Délután 1 órákor megjöttek: Albrecht és Vilmos főherczegek Beck b. vezérkari főnök kíséretében nagyszámú katonai kísérettel. A főherczegek két miniszter, Teuchert hadtestparancsnok, a helytartó, Sperr kerületi főnök és Scherer dr. fogadták. A főherczegek azonnal Timelkammba hajtottak, ahol Albrecht főherczeg megszállt. Vilmos főherczeg St. Julien gróf wartenburgi kastélyában lakik. A király este 6 órákor érkezett meg.

A király a Felsége fogadására megjelentek Albrecht és Vilmos főherczegek, a cumberlandi herczeg, Bauer báró és

Welsersheimb gróf miniszterek, Thurn-Taxis herczeg főlovászmester, Deines német katonai attaché, Brusatti olasz katonai attaché, Teuchert hadtestparancsnok, a nagy katonai kíséret, a helytartó, a tartományi főnök, Moser prelatus, Forsthuber városi lelkész, Schimek protestáns lelkész, Sperr kerületi főnök, Pelzedek járásbíró s a vöcklabrucki és regauai polgármesterek. A Felsége megérkezésekor legelőbb is a főherczegeket üdvözölte s aztán a minisztereket és a katonai méltóságokat tüntette ki megköszöntéssel. A tartományi főnök rövid üdvözlésére a Felsége néhány kegyes szóval válaszolt, majd a helytartó mutatta be a helyi hatóságok képviselőit s a Felsége mind egyikközök néhány nyájás szót intézett.

A bemutatás után a Felsége Paar Ede gróf főhadsegéde kíséretében az udvar szállására, a wagneini kastélyba hajtott. Az uralkodó fogata előtt a vöcklabrucki és a regauai polgármesterek, a helytartó és a kerületi főnök haladtak. Ugy a pályaudvaron mint a Wagneinba vezető úton nagy néptömeg gyűlt össze, mely a Felséget lelkesülten üdvözölte. A vöcklabrucki, a schöndorfi, timelkammi, a pucheini, az orutagi, a regauai tüzölők sorfálat állottak. A wagneini kastély parkjában a polgárorség zenekarral és a vöcklabrucki aggharcos-egylet voltak felállítva, akiket a Felsége megtekintett. Engel gróf, a kastély tulajdonosa, a kastély előtti rácsokat mellett fogadta a Felséget; ott volt St. Julien gróf is, aki a bemutatás végett érkezett ide. A igazgató kis leánykája virágoktrét nyújtott át a Felségének és költeményt szavalt. A lépcső alján Engel grófné, a kastély urnöje üdvözölte a Felséget és kísért lakosztályába.

Albrecht főherczeg és Beck tábornagy, a vezérkar főnöke, — mint a „B. C.” jelenti — pénteken délután fél 2-kor kocsin Vöcklabruckból Timelkamra mentek, ahol 4 napig maradtak s aztán anélkül, hogy Teschenbe utaznának, egyenesen Lembergbe érkeznek, hogy szeptember 5-én és 6-án jelen lehessenek a 11. hadtest zárgyakorlatánál. A Felsége Teschenben vendége lesz ugyan Albrecht főherczegnek, de a főherczeg a vezérkar főnökével csak azon hadgyakorlatokon lesz jelen, amelyeknél az előző intézkedések szernt a Felsége is meg akart jenni. Albrecht főherczeg Ernstorban fog lakni, ahova szeptember 4-én utazik, szept. 6-án pedig Lembergen és Munkácsra érkezik. Itt marad a vezérkar főnökével 11-éig, amikor a Nagyvárad és Erminályfalva melletti hadgyakorlatokhoz Székelyhidra s onnét Monospetribe megy. E hadgyakorlatoknál az északi felet (39 zászlóalj, 18¹/₂ lovassági század és 64 ágyú) Brau m. iller altbornagy és a déli felet (38 zászlóalj, 17 háromnegyed lovassági század és 64 ágyú) Waldstaden br. tábornagy fogja vezényelni. Albrecht főherczeg maga fogja a gyakorlatokat intézni. Jelen lesznek továbbá a főherczeg százados, aki a vezérkari osztály részlet-irodájába van beosztva, továbbá Frigyes főherczeg

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Augusztus 31.

Vendégek.

(Morfondirozás.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

A nagy tragédia árán, mely megszentelt minden rögöt Aradnak a vár felé vívó határán, s egy nagy nemzeti fölbuzdulás révén, mely annyi sok ezret hozott össze fillérekből Magyarország legszebb s legtöbbet mondó szobrára, a — vendégek szárai, talán ezrei gyűlnek egybe a mi szabadság-terünkre, hogy — amint Munkácsy írta — szent ihlettel hajtsanak tétet a vértanuk szobra előtt. Ha valaha nem volt frázis a vendégszeretet kifejezése, úgy most annak a szó legnemesebb értelmében vett versenyt kell előidézni Arad polgárai között, hogy aki lábával érinti idegenül a vértanuk földjét, távozzék el azzal a tudattal Aradról, hogy itt olyan nép lakik, mely megérdemelte azt a tragikus voltában is magyar szívtől irigyelhető helyzetet, hogy a vértanuk városának polgára lehet . . .

Lendülettel szavak helyett vegye tudásul mindenki, akit csak érdekel a példára van szüksége, hogy egy egyszerű munkásember október 5-én két napra egyetlen szobájából a szűkös kamrába költözik családjával . . . Ő is vendéget akar elfogadni október 6-án.

Mit mondanak erre azok, kik három, vagy négy szobába húzódnak vissza, hogy vendéget fogadhasanak erre a napra? . . .

Maj számunkhoz egy fél ly melléklet van csatolva.

Azt hiszem, hogy ennek a kísértésnek nem szabad senkinek ellentállani.

Igazán, olyan szép, megható annak a Munkácsynak a levele. Szinte érzi az ember rajta az érzés melegét, igazságát. Egy nagy ember, kit úgy ismer az egész világ, mintha egy kis családban volna szó valamelyik testvéréről, akinek híre, dicsősége valóban nem fért meg egy kis országban, s aki fényben, pompában él, amiben százszor elfelejtette volna az igénytelen szülőföldet, minden felőtölbb nemzeti eszménél kérdőleg kialsja a Szajna partjáról haza felé: Magyar vagyok, a titek vagyok.

Most is eljön közele Aradra a mi nagy Miskánk, mert olyan megnyugtatónak és a nemzet önértetének nagy elégtételét szolgáltatónak találja az október hatodikát. Hja, ő a régi vér. Nem felejtí sem a békési mezővároskát, sem az aradi szegényes műhelyt. A szaporán festett tulipános ládák emléke nála olyan, mint a Grassalkovics herczeg aranyba foglalt cserép-csupra, melyből a nagy kegyenc és milliomas főúr mint tót diák a krajczáros ebédjét ette . . .

Hiszem, hogy „nagy dolgot” fognak csinálni Aradon is Munkácsyval; tegyék is meg, és jusson mindenkinek eszébe az Andrássy Gyula gróf bon mot-ja, kinek szemére hányták, hogy mint miniszterelnök nagyon is barátkozott a fővárosban időző Munkácsyval.

— Ugyan, nem tudnád megmondani, — volt a gróf emlékezetes válasza — hogy ki volt a Rafael idejében Olaszor-

szág miniszterelnöke? Ugy-e, nem; de Rafaelre mindenki emlékezik.

Es ha Munkácsy esetleg elkapja a jó kedve és meg találja bizalmasabb körben eresztetni az ő híres fütttyét . . . az is csak azt fogja bizonyítani, hogy ő szívében most is a régi, romlatlan — tulipános láda festő és magyar temperamentum.

A usgy nap előtt azonban egy érdekes kortesvendégre is van kilátásunk. A nagy székely, Ugron jön Aradra, kiről éppen proposra egy hozzá közel álló székelybali lap azt sűti ki, hogy a Kosuth-kérdést legjobban úgy szeretne volna megoldani, ahogy — Tisza Kálmán tervezte . . . Tehát Ugron egy véleményen volt ebben a kérdésben Tiszával.

Hm. A titoktartás mindenestre igen szép erény, de ezt a dolgot talán mégis hamarabb el lehetett volna árulni. Most már alig ér annyit is, mint amikor asszony korában tudják meg valakitől, hogy leánykorában szeretett.

Különbözn malicziózus emberek azt mondják, hogy az Ugron aradi útja is egy titokzatos tervvel van összeköttetésben. E szerint nem is annyira a még nem látott állami közgazgatás vize előtt húzzák le derék radikálisainak a csizmát, hanem az Ugron nimbusza alatt akarják szervezni — az aradi függetlenségi kört. Megbízható értesülések szerint már fel is küldték Ugronnak tanulmányozás végett az „Aradi Polgári Kör” alapszabályait, mely teljesen megfelel a függetlenségi kör hívei nézetének is. Mi nem kicsinylendő

sikert fogunk abban látni (a néhány évi fáradozás után), ha Ugron a „Polgári Kör” csabító sikere értelmében alakítja meg az aradi függetlenségi klubot.

Bizalmas uton különben arról értesülünk, hogy a tárgyalások már folyamatban vannak a Barabás dr. háza emeleti részének kibérlése iránt, mert a párt azt akarja, hogy — minden a háztól kerüljön ki . . .

Egyebekben meg kell emlékeznünk még arról a kevésbé érdektelen hírről is, hogy Kozma főügyésznek a levelei pár nap óta mind Aradra czimezve érkeznek. Tehát jön.

E hír, igen természetesen, felszínre hozza most mindazon konvencionális feltevéseket, melyek a főügyész ur Aradra jöttét megelőzni szokták.

Az aradi börtönytürről tehát újra lehet beszélni; lehet emlegetni azt a kolossális büzt, mely az Andrássy-uti börtönblakokon kiözönölve delektálta a járókelőket: lehet még a főügyész urnak egy pár ismertebb anekdotáját is felfrissíteni; de a — királyi táblával kapcsolatos igazságügyi palotáról nem ajánlatos most eszmecserét folytatni, mert a nagy-váradik úgy megerősített most magukat a királyi látás költségeivel, hogy alig marad valamik a királyi táblára és még a megemlékezést arra a bizonyos 650,000 forintra fordítják, amit Arad kínált a tábláért.

Azt pedig kezdik Aradon is belátni, hogy ennyit nekünk még sem ért volna az a nagy bajjal összehozott, kisterületű tábla, ami jövő évben Váradot teszi boldoggá.

Egy nagy kölcsön jó lesz Aradnak — a vízvezetékre.

Ha már vendégekről verődött össze eddig ez a sok betű, hadd essünk egy kis ismétlésbe és tudassuk a publikummal, hogy Arad legérdekesebb és állandó vendégei, a szinészek, már öt napja, hogy együtt vannak.

Holnap, hétfőn kezdik az előadásokat. Aradi, a direktor, tendenciózus fiúfiával „Szegény Jonathán”-t tűzte ki első darabnak. Szinte ugy hallom, amint magában mondogatja: Hiszen jertek csak és nézzétek meg ezt a szegény Jonathánt, majd meglátjátok, hogy milyen gazdag tehetségű társulatot hoztam be az idén Aradra.

Es — a rossz szójáték dacára — tény az, hogy még egy társulat se kezdte meg ilyen jó auspiciumok mellett a szezon, mint a mostani. A közönség el van árasztva a hírekkél, hogy a társulat sok új és jó erővel rendelkezik. Igen sok köztük az ambiciózus fiatal tag. A nők többnyire csinosak, szépek, és minden szerepkörnek határozottan külön erő áll rendelkezésére.

Konstatálhatjuk az ambiciózus törekvést a társulat, és a jóindulatú érdeklődést a közönség részéről.

A többit majd a színházi rovat pennái fogják konstatálni.

Nagyon hihető, hogy az idén Arad állandó vendégeinek nem lesz szükségük — vendégszerreplésekre . . .

Spadassin.

613-1-3

„Diana fürdő”

Halász-utca,
a legolcsóbb fürdő Aradon.
Kőházén zuhanyali:

Két személyre ruhával . . . 40 kr.
„ „ ruha nélkül bérletre . 30 kr.

Kádfürdő:
Két személyre ruhával . . . 35 kr.
„ „ ruha nélkül . . . 25 kr.

Tiszta és pontos kiszolgálásról gondoskodva van.
Tisztelettel
RAINER JULIA.

570-4-4

PÉNZ sorsjegyekre,
értékpapírokra,
zálogjegyekre,
vidéki takarékpénzt. részvényekre,
részletvekre, arany és
ezüst pénzneműekre bármily
összegig olcsón ad

Falkenstein Adolf

bank- és váltó-üzlete 547 2-4

Arad, Szabadságtér 4. sz.

Vidéki megbízások pontosan teljesítenek.

Holtzer Mihály

utóda

FÉRFI-RUHA RAKTÁRA

ARADON, Andrassy-tér 9. sz. (Casino-épület), valamint
Vörösmarty-utca és Petőfi-utca sarkán (a volt király-
kávéház helyiség.)

Rendkívüli alkalom férfi- és gyermek-ruhák
olcsó beszerzésére.

Egy csődtömegének olcsó ároni megszerezése folytán mindennemű férfi-
és gyermekruhák, öltönyök, kabátok, nadrágok, köpenyek,
éjjeli köntösök, esőköpenyek, szűrők stb. stb.

A nyári idény előhaladása miatt
tavaszi- és nyári öltönyök
különös olcsó árban kaphatók.

Ajánlja a dus választéku raktárát a legfinomabb brünni, francia,
angol és hazai szövetekben és miután egy elsőrendű kitűnő szabász-
szal rendelkezem és e szerint a n. é. közönség minden igényeinek a legponto-
sabban megfelelek.

== Vidéki megrendelés esetén csak a mellbőség megjelölése szükséges. ==

Maradtam tisztelettel

554-6*

HOLTZER MIHÁLY utóda.

LUX JOSEFA női divatterme

Aradon, Andrassy-tér 21. szám.

Ajánlja a n. é. hölgyközönségnek a párisi és bécsi mintájú legújabb divutú
kül- és belföldi női kalapjait, nemkülönben a legcsinosabb díszítésű leány kalapokat,
melyek a legmagasabb igényeknek is megfelelnek.

Mindennemű átalakítások a legújabb divat szerint mársákkolt árak mellett eszközöltenek.
Felhívja továbbá figyelmét a n. é. hölgyközönségnek az aradi iparosarnok VII. cso-
portjában kiállított

saját készítményű női kalapok

megszemlélésére.

566-5-8

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, valamint elődömnök nagyrabecsült régi vevőit tiszte-
tettel értesíteni, hogy alólírott, mint a régi, és nagy kedveltségnek örvendő

MOSKOVITS J. és TÁRSA

„férfi-ruha raktárának” utóda,

elődömnök régi üzlethelyiségében

„az új színház-épületben”

megnyitottam kész férfi-ruhából álló raktáromat, valamint jól felszerelt szabóüzletemet is, és pedig

MOSKOVITS JAKAB

urnak vezetése alatt, aki ezen a téren az itteni körökben már évek hosszú során át működött és úgy kitűnő
szakismereténél fogva, valamint a legszigorubb megbízhatóság következtében általános elismerésben részesült.
Kérem, kegyeskedjenek azon bizodalmat, mellyel a régi czéget kitüntették, én reám is kiterjeszteni
és legyenek az iránt biztosítva, hogy szigorú megbízhatóság által igyekeznék fogok tisztelt vevőim bizodalmat
igazolni és továbbra is kiérdemelni. Egyszersmind szabadjon a közelgő évadra úgy

kész férfi- és gyermekruhából álló

gazdag raktáromat, valamint minden

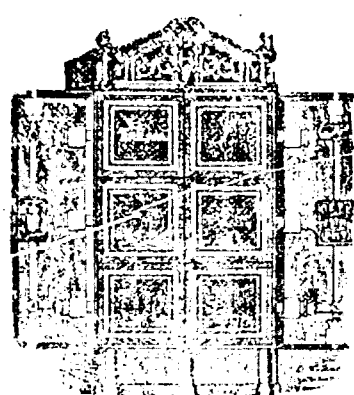
bel- és külföldi kellemékből

álló nagy készleteimet ezennel ajánlani.

Férfi- és gyermekruhákra szóló megrendelések 24 óra alatt legutányosabb árak mellett telje-
sítettnek. Kiváló tisztelettel

MOSKOVITS ZS.

Singer A „NÁDOR”-SZÁLLODA MELLETT Singer

Amerikai varrógépek,
vasbútor

és 462 10 10

pénzszekrények

gyári raktára

a cs. kir. osztrák
s a m. kir. minisz-
teriumok és állam-
vasutak szállítói

tűz és betörés ellen

biztos

kis kézi

és nagy

pénz-
szekrények

gyári raktára

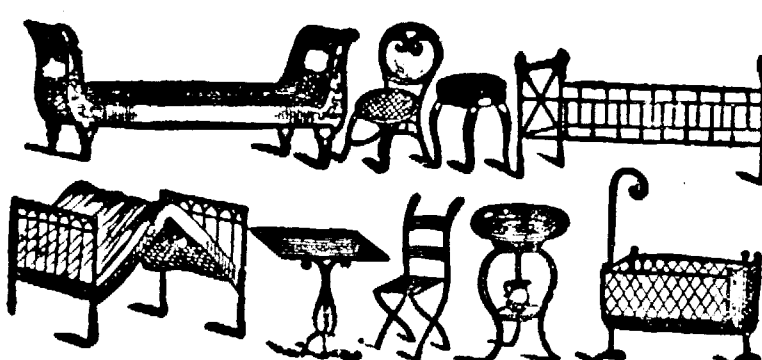
Községek számára

kivételesen 25°.

engedmény.

SINGER L. S.

aradi kereskedő. 1856. óta.

Valódi amerikai
HOWE,
nevezetesen

WHEELER & WILSON,

SINGER és kézi

varrógépek,

családok, szabók

és

cipészek részére.

Mindennemű

varrógépek

javitása is

eszközöltetik.

Varrógépekhez

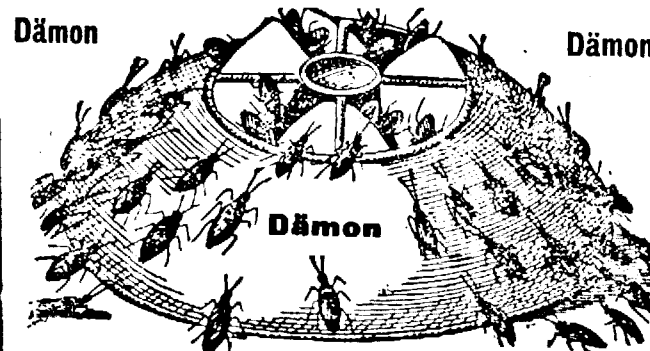
szükséges kiegészítők

Singer

Azonkívül ajánlom vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Singer

Olcsóbb
minden féregirtópornál!
Dämon.

Legbiztosab svábbogár-fogó,
darabja 1 frt 50 kr.

Kapható:

OBETKÓKÁLMÁN

üzletében,
Arad, Minorita-palota. 578-4-6

1946 | 1890. fm. sz.

610-3-3

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizető
törvényhatósági bizottsági tagok 1891. évre érvény-
nyel bíró névjegyzékének összeállítására alapul
szolgáló adóhivatali kimutatás a f. évi augusztus
hó 30-ától szeptember hó 6-ig bezárólag betekintés
s a netán felszólamlás végett a polgármesteri hi-
vatalba kitétetett.
Arad 1890. augusztus 27.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

Hirdetmény.

Az 1885. évi XXII. t. cz. végrehajtása iránt ki-
adott 1885. évi 455055 sz. miniszteri utasítás 49. §.
értelmében a részletes felmérési alapon történt osztályba
sorozás ellen beadott felszólalások felülvizsgálására
ugyanazon utasítás 217. §. értelmében 1890. évi szept-
ember hó 5-én és következő napjai tüzetnek ki, miről
az érdekeltek azzal értesítettek, hogy felszólamlá-
saik érdemleges elintéztetése céljából kitűzött határ-
időben az adóügyi osztályban Kilenyi János alszám-
vevő mint birtoknyilvántartónál saját érdekében jelent-
kezzenek.

Arad, 1890. augusztus 23.

608-3-8

A városi tanács.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek
ezennel tudtul adni, hogy 600 2-3

f. é. szeptember 4-én, csütörtökön
dél előtt 8 órakor a tek. városi kapitányi
hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlet-
helyiségemben Kossuth-utca 2. sz. azon
zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem vált-
tattak, sem elzálogolási határidejük meg-
nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek
kézpénzfizetés mellett el fognak adni.
Arad 1890. aug. hóban.

Weiss Dávid

Szálloda az

„Arany oroszlánhoz”

ARADON, Petőfi-utca 9. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására juttatni, hogy Aradon,
Petőfi-utca 9-ik szám alatt az

„Arany oroszlánhoz”

címzett

vendéglő és szállodát

átvettem s ott 11 vendégszoba, kitűnő magyar konyha és hamisítatlan bo-
rok legolcsóbban állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére.

MA NAGY ZENE-ESTÉLY.

Minél tömegesebb látogatást kér

SCHIFFRER B.,

szálloda-tulajdonos.

593-3-10

Gyümölcs- és virágtermelők figyelmébe!

Lövytus-faviasz.

(Cs. és kir. szabadalommal ellátott hazai találmány.)
Az első erdélyi szabad. chemiai gyár tulajdonosa által feltalált és saját gyártmányú **faviasz** kitűnő sikerrel és biztos hatással alkalmazható gyümölcs- és díszfák, rózsafák nemesítése, beteg fák gyógyítására.

Ezen egészen új találmány és új összetételű faviasz megbecsülhetlen előnye az eddig használt ily nemű viasz felett az, hogy a napon és melegben nem olvad, a hidegnek ellent áll, az időváltozás nem bír reá semmi befolyással; az eső nem árt neki, a rovarok el nem pusztítják.

A legkeresettebb francia és más hason gyártmányánál hasonlítanul **biztosabb hatású és 50 százalékkal olcsóbban megszerezhető.**

ÁRA: 600 gramm súlyú bádogdoboznak 1 frt 30 kr., 300 gramm súlyú bádogdoboznak 85 kr., 175 gramm súlyú bádogdoboznak 45 krajczár. — **Megrendelhető és kapható az**

Első erdélyi szabad. chemiai gyárban
KOLOZSVÁRTT, Belkirály-utca 6. szám.

Nélkölözhetlen gazdák és kertészeknek!

Rovarok pusztítása.

Ugyancsak ez a szabadalmazott első erdélyi vegyészeti gyár előállít **levéltetűk** és mindennemű **kártékony rovarok és ragya** elleni irtószereket is. Ezen rovarok a gyümölcs és rózsatenyésztésben rendkívül nagy pusztítást tesznek és kiszámíthatatlan károkat okoznak.

Ezen általam feltalált anyaggal számtalan és fényes eredményű kísérletet tettem ezen rovarokon és azon fák, melyek előbb ezen rovarok rágásai következtében pusztulniak indultak, ezen szer használata után ismét dúsan virágoztak és egészséges szép gyümölcsöt termettek.

Ezen vegyszer rendkívül gyorsan hat, annyira, hogy a mint ezen anyagból a rovarokra fecskendezünk, a rovarok rögtön elpusztulnak; a nélkül azonban, hogy a fa, vagy rózsabokor valamit is szenvedett volna. Az anyag könnyebb megszerezhetése czéljából 1 kilós és fél kilós plédobozokban kapható; 1 kiló 1 frt 80 kr., fél kilo ára 1 frt.

A gyümölcs- és rózsatenyésztés előnyére és az illető gazdák érdekében rendkívül fontossággal bír ezen kártékony rovarok kipusztítása. Ezért tehát igyekezzék ezen anyagot minden gazda magának megszerezni.

A gyár előállít továbbá

Folyékony-Rovarirtó-Enyvét is.

Ha a fa ezen anyaggal egyszer bekenetett, arra semmiféle rovar fel nem mászhat és miután a rovarnak az a szokása, hogy ha egy fát elpusztított, onnét lecsúszik, hogy ismét egy másik fára mászzék fel és hogy azt is elpusztítsa, ez által ez is lehetetlenné lesz.

300 gramm 60 kr., 600 gramm 1 frt 10 kr.

Mindezen anyagok kaphatók az „Első erdélyi vegyészeti gyárban“ Kolozsvárt, belkirály-utca 6-ik sz.

Megrendelések pontosan teljesíttetnek!

Raktárak: B. Weszely Borbála és Társa **Arad.** — Neruda Nándor **Budapest,** Hatvani utca, Kereskedelmi muzeum **Budapest.** — Nik Ferencz **Deés.** — Balog György **Déva.** — Tauffer Ferencz utóda. **Kolozsvártt.** — Sternberg Mór **Nagyvárad.** — Horovitz Adolf **Vágújhely.** — Borza László **Hátszeg.** — Lengyel Ödön **Szamosújvártt.** — Petrás Géza **M.-Vásárhelyt.** — Froniuz Károly **Szász-Régen.** — Schwartz Samu **Veszprém.** — Engel Adolf **Tata.** — Kereskedelmi muzeum **Szofia.**

Minden megrendelés pontosan eszközöltetik.

BRUCKNER LIPÓT

BÜTOR BEVÁSÁRLÁSI PORRÁS

ARAD. Andrásy-tér 20-ik szám.

ARÉNA ÉPÜLET.

LEGOLCSÓBB

Részletfizetés mellett bútorok eladatnak.

Gyors kiszolgálás.

Videki megrendelések azonnal fogantatottatnak.

Tisztelettel alóírott, van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szíves figyelmébe ajánlani a saját találmányu, gyors és könnyen kezelhető

két vedres

álványos kutjaimat,

magán kiöntővel, egészen vasszerkezettel; különösen előnyös nagyobb uradalmak, gazdaságok és kertészetek számára.

Megtekinthető és megrendelhető a kiállítási területen a XV-ik csoportban.

Tisztelettel:

JUHÁSZ ISTVÁN

mű- és építkezési lakatos,

Aradon, Petőfi-utca 12. sz.

Tarnóczy Gusztáv

a magas kormány 82502/II./888. számú rendeletével ajánlt

tűzoltószer-, fecskendő- és szivattyu-gyára

BUDAPEST, V. kerület,

Gépgyár külső váci-ut 1527. Iroda: Váci körút 78. szám

ajánlja a nm. belügyminiszterium által szabályrendeletileg előírt mértékkel bíró,

Tarnóczy szabadalmával ellátott központi szelepszáró, kengyeles tüzi fecskendőit,

minden mellékszerelvényekkel, melyek úgy szerkezetben, mint minőségben kitűnőek, és minden tekintetben a legújabb vivmányok magaslatán állanak **kizárólag a magyar egységes csavarral ellátva.** Szervezendő tűzoltó-testületek számára szükséges felszerelések a legkisebb részletekig, nagyobb községek számára kocsifecskendők, hydrophorok előkocsival, vagy a nélkül, szerkocsik tűz- és mászólétrák, valamint mentő- és védzerek kaphatók.

Kizárólag hazai gyártmány 5 évi jótállás, 10 évi részletfizetés mellett.

Nemkülönbön ajánlhatom kis községek számára az

Omnia- vagy targonezafecskendőimet.

A nem magyar egységes csavarral bíró fecskendők átalakítás végett elfogadtatnak.

Tégla- és mészgyárak.

Alulírott vállalkozik a külön szabadalmazott

szakaszos-kör-kemenczéknek

építésére és pedig akár felső- akár alsó tüzeléssel és úgy nagybani mint kicsinybeni gyártáshoz.

Átveszi továbbá az egész téglavető gyárak építését és berendezését, a szükséges tervek, gépek és téglasajtók szállítását; felügyelő személyzetnek és tapasztalt munkásoknak szerzését; magára vállalja a szakmában való gyártást és a készénstiséget tekintetében kezességet vállal arra nézve, hogy 2 métermázsza porköszénnel 1000 darab törés nélküli, jól kiégetett téglát és 20 métermázsza köszénnel 100 métermázsza meszet fog előállítani. — Százakra megy azon czégek száma Német- és Oroszországból, valamint Romania és Ausztria-Magyarországból, melyek számára a legjobb bizonyítványokat állítottak ki, ezek között Ö Excellentiája gróf Zichy, Luczenbacher Pál utóda, Hódmező-Vásárhely és Zala-Egerszeg közönsége, Zsoldos Ferencz gyártulajdonos Szent-sen, Viktorin bányatulajdonos Melenkben, Ö magassága Lobkowitz herczeg, Hoffmann Prágából, lovag Riedenau Bécsben, Bergmann Gablenzen, gróf Chorinsky J. Hohenstadtban, Nyitra város közönsége. Ez időszertint pedig mint műszaki vezető működik a garahonci téglá-, keramit- és cementgyárak építésénél.

VOJACZEK J. H.

volt műszaki építómester Boroszlóban, a körkemenczék építési szabadalmának tulajdonosa, építési vállalkozó és különleges műépítész téglá-, mész- és cementgyárak, valamint fűtő- és tüzelő-berendezések tervezése és felállításában.

— Alapított 1865-ben. —

ARADON:
Templom-utca 2.

599-4-12

BÉCSBEN:
II. Prater-utca 63.

Kárpitos kellékek.

Egyedül e szakmában az egész környékben:

Teljes ágyberendezések:

1. sz.	2. sz.	3. sz.	4. sz.	5. sz.
75.	50.	40.	30.	17.50.

máshol csak utánaozva.

PAPLAN,
selyem, atlasz, kasmir, ruze, karton.

MADRATZ,
lőszőr, teveszőr, tehénszőr, afrik, tengerifű.

SZONYEGEK,
welwet, tapesztri, manilla, jutte.

Függönyök és garniturok,
plüs, gubelin, ripsz, jutte.

POKRÓCZOK,
angol-flanell, erdélyi, csei, steieri.

Ablak roletták gyári raktára.

Mennyasszonyi kelengyék kiállítás és szállodák berendezése elvállaltatik.

Ürményi Tóbiás Arad,
főter 25. sz., Neuman-féle ház.

Gabona zsákok.